

*Minister
životného prostredia Slovenskej republiky*

Jozsef Nagy

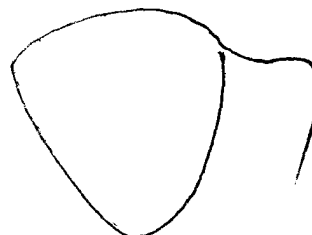
Bratislava apríl 2011

Číslo: 4478/2011-7

Vážený pán splnomocnenec,

v prílohe listu si Vám dovoľujem zaslať návrh využitia výsledkov monitorovania geologických faktorov životného prostredia pri integrovanom manažmente povodí a krajiny a taktiež pri realizácii prvého realizačného projektu Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky pre rok 2011.

S pozdravom

Vážený pán
Martin Kováč
splnomocnenec vlády Slovenskej republiky
pre územnú samosprávu, integrovaný manažment
povodí a krajiny
Úrad vlády Slovenskej republiky
Bratislava

S ohľadom na plánovanú realizáciu prvého projektu „Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky pre rok 2011“, ktorý schválila vláda SR uznesením č. 183 dňa 9. marca 2011, si Vám dovoľujem ponúknuť možnosť využitia výsledkov dlhoročného monitorovania geologických faktorov životného prostredia pri uskutočňovaní aktivít daného projektu.

System monitorovania a informačný systém je najdôležitejším nástrojom pre zabezpečenie sledovania kvality životného prostredia, ktorý je súčasne základom pre rozhodovanie o súčasných aktivitách a tiež o perspektívnych zámeroch v oblasti životného prostredia. Monitoring životného prostredia je systematické, v čase a priestore definované pozorovanie presne určených charakteristík zložiek životného prostredia (spravidla v bodoch, tvoriacich monitorovaciu sieť), ktoré určitým spôsobom reprezentujú sledovanú oblasť a v súhrne potom aj väčší územný celok. Monitorovanie slúži na objektívne poznanie charakteristík životného prostredia a hodnotenie ich zmien.

Čiastkový monitorovací systém Geologické faktory (ČMS GF) je súčasťou Monitorovacieho systému životného prostredia Slovenskej republiky. Zameraný je hlavne na tzv. geologické hazardy, t. j. škodlivé prírodné alebo antropogénne geologické procesy, ktoré ohrozujú prírodné prostredie, a v konečnom dôsledku aj človeka.

Vzhľadom na nepriaznivé pôsobenie prírodných síl narastá v posledných rokoch počet mimoriadnych udalostí, ktoré majú negatívny vplyv na život a zdravie ľudí alebo ich majetok. Ide hlavne o často sa opakujúce zosuvy na rôznych miestach SR. Výsledky monitorovania poskytujú informácie na prijatie opatrení umožňujúcich mimoriadnym udalostiam včas predchádzať.

Zoznam lokalít zosuvov, ktoré boli monitorované v roku 2010 a sú súčasťou ČMS GF je uvedený v tabuľke č. 1. Všetky informácie sú verejne dostupné na <http://dionysos.gssr.sk/cmsgf>.

Tabuľka č. 1: Zoznam lokalít zosuvov v ČMS GF monitorovaných v roku 2010

1.	Veľká Čausa	16.	Sokol
2.	Handlová - Morovnianske sídlisko	17.	Košický Klečenov
3.	Handlová - Kunešovská cesta	18.	Jaskyňa pod Spišskou
4.	Fintice	19.	Banská Štiavnica
5.	Dolná Mičiná	20.	Handlová - Baňa
6.	Lubietová	21.	Demjata
7.	Slanec - TP	22.	Starina
8.	Handlová – zosuv z roku 1960	23.	Slovenský raj – Pod večným dažďom
9.	Okoličné	24.	Harmanec
10.	Liptovská Mara	25.	Jakub
11.	Bojnice	26.	Bratislava – Železná studnička
12.	Kvašov	27.	Pezinská Baba
13.	Hlohovec – Posádka	28.	Lipovník
14.	Vištuk	29.	Stabilizačný násyp - Handlová
15.	Veľká Izra	30.	Ipeľ – priestor projektovanej PVE

V roku 2010 došlo k mimoriadnym extrémnym zrážkam na prelome mesiacov máj a jún, ktoré sa prejavili hlavne na východnom Slovensku a v auguste aj na iných miestach Slovenska (Horná Nitra).

Z rozsiahleho súboru nových zosuvov sekcia geológie a prírodných zdrojov MŽP SR zabezpečila urýchlené riešenie vzniknutej situácie prostredníctvom troch úloh inžinierskogeologického prieskumu:

1. Registrácia, zhodnotenie a protihavarijné opatrenia na novovzniknutých svahových deformáciách v roku 2010 v Prešovskom a Košickom kraji,
2. Nižná Myšľa – havarijný zosuv, inžinierskogeologický prieskum,
3. Inžinierskogeologický prieskum havarijných zosuvov, vzniknutých v roku 2010.

Na základe uvedených úloh je navrhované v roku 2011 vypustiť zo zoznamu lokalít zosuvov zaradených v ČMS GF nasledujúce lokality: Liptovská Mara, Bojnice, Vištuk, Harmanec, Demjata, Handlová - Baňa, Starina, Jakub, Bratislava – Železná studnička, Pezinská Baba, Lipovník. Namiesto týchto lokalít je navrhnuté v roku 2011 zaradiť do zoznamu lokalít zosuvov zaradených v ČMS GF nasledujúce lokality: Prešov – Horárska ulica, Prešov – Pod Wilec hôrkou, Chmiňany, Varhaňovce, Bardejovská Zábava, Lenártov, Lukov, Dačov, Pečovská Nová Ves, Košice – Dargovských Hrdinov - Furča, Košice – Krásna nad Hornádom, Vyšná Hutka, Nižná Hutka, Vyšný Čaj, Šenkvice, Nižná Myšľa.

Na základe realizácie uvedených úloh bol vytvorený zoznam prioritných lokalít, na ktorých bude potrebné zabezpečiť prieskum a sanáciu havarijných zosuvov (tabuľky č. 2 a 3). Zoznam bol vytvorený s ohľadom na počet porušených a ohrozených rodinných domov ku dňu 11. 2. 2011 a s ohľadom na akútnosť sanácie. V tejto súvislosti je potrebné **upozorniť**, že najmä **pri vykonávaní vodozádržných opatrení je nevyhnutné zohľadniť prítomnosť havarijných zosuvov, z územia ktorých je potrebné vodu odvádzať a nie zdržiavať**. Realizácia vodozádržných opatrení môže zaktivizovať potenciálne zosuvy a vyvolať vznik nových zosuvov v dôsledku:

- kontaktu nestabilných svahov s novobudovanými vodnými plochami (zádržné jazierka, zavodňovacie pásy, obnova mokradí, atď.),
- zvýšeného vsakovania zrážkových vôd do nestabilných území pri porušení ich povrchového krytu v súvislosti s budovaním revitalizačných objektov.

Ďalej **upozorňujeme**, že na prioritných lokalitách (vyznačené v tabuľkách č. 2 a 3) **bude** sekcia geológie a prírodných zdrojov **MŽP SR zabezpečovať sanáciu havarijných zosuvov** s plánovaným vykonaním prác v priebehu roka 2011.

Tabuľka č. 2: Lokality havarijných zosuvov vzniknutých v roku 2010 navrhnuté na sanáciu

	Obec	Počet porušených domov	Počet ohrozených domov	Odhad celkových nákladov na sanáciu (€) a monitoring	Rozloha [ha]	Účelová kategorizácia R1, R2, R3, R4
1	Nižná Myšľa	45 porušených 32 zbúraných	80	5 000 000	44,304	R4
2	Prešov – Pod Wilec hôrkou	2 opustené 8 porušených	10 + cesta	4 115 000	15,1	R4
3	Kapušany	6 zbúraných 6 opustených	15 + cesta	3 000 000	8,7	R4
4	Prešov – Horárska ulica	3 opustené 8 porušených	cesta	2 635 000	7,9	R4

5	Varhaňovce	15	29 (rómska osada, domy sú murované, nízkej kvality)	1 500 000	10,7	R4
6	Chmiňany	1	5 nových bytových domov s 22 bytovými jednotkami	500 000	4,2	R4
7	Vyšný Čaj	4	cintorín, dom smútku	450 000	9,0	R4
8	Dačov	4	60	415 000	41,8	R4
9	Košice – Krásna nad Hornádom	4	12	400 000	40,0	R4
10	Nižná Hutka	9	46	175 000	7,9	R4
11	Žipov (tri zosuvy)	3	4	72 000	0,78	R4
12	Ondrašovce	1	cesta	39 000	2,24	R4
13	Brezovička	1	9	200 000	2,75	R3
14	Vyšná Hutka	2	14	192 000	0,63	R3
15	Šenkvice	1	2	150 000	0,47	R3
16	Petrovany	3	4	140 000	2,17	R3
17	Čirč (dva zosuvy)	3	3	110 000	1,02	R3
18	Lenártov (dva zosuvy)	3	2	100 000	0,14	R3
19	Bardejovská Zábava	2	3	100 000	0,07	R3
20	Chmeľnica (štyri zosuvy)	1	8	91 500	0,37	R3
21	Hraničné	1	2	85 000	0,02	R3
22	Štránske		5	150 000	13,5	R2
23	Čadca – Rieka		3 + cesta	150 000	2,36	R2
24	Košice – Dargovských hrdinov		2	140 000	10,0	R2
25	Lukov	1	1	125 000	1,23	R3
26	Pečovská Nová Ves		3	120 000	0,14	R2
27	Lukavica		3	110 000	0,13	R2
28	Družstevná pri Hornáde	1	cintorín	110 000	20,0	R3
29	Giraltovce	2	-	80 000	0,11	R3
30	Plavnica	1	3	70 000	0,37	R3
31	Becherov	1	-	70 000	0,03	R3
32	Malý Lipník		6	50 000	0,11	R2
33	Handlová		1+ cesta	50 000	1,69	R2
34	Nová Baňa		3	50 000	0,17	R2
35	Zlaté		2	40 000	0,88	R2
36	Kľušovská Zábava	1	cesta	40 000	0,042	R3
37	Lascov		3	40 000	0,00002	R2
38	Vyšný Kručov		1	25 000	0,00002	R2
39	Hrhov	1	1	25 000	0,00634	R3
40	Krušinec	1	2	20 000	0,0304	R3
41	Spišské Hanušovce		11	20 000	0,08262	R2
Spolu 41 lokalít				20 954 500	251,1414	

Tabuľka č. 3: Lokality havarijných zosuvov vzniknutých v rokoch 2010 – 2011 navrhnuté na inžinierskogeologický prieskum

	Obec	Počet porušených domov	Počet ohrozených domov	Odhad celkových nákladov na IG prieskum a monitoring (€)	Rozloha [ha]	Účelová kategorizácia R1, R2, R3, R4
1	Vyšné Opátske – Košice		6	50 000	30,0	R3
2	Krupina	1	5	40 000	0,85	R3
3	Vranov nad Topľou	1	2	35 000	0,079	R3
4	Želmanovce-Dukovce		5	35 000	3,57	R2
5	Vyškovce (dva zosuvy)	1	3	30 000	0,79	R3
6.	Krajná Poľana	1	1	30 000	0,037	R3
7	Malá Lodina	2	2 + cintorín	30 000	0,25	R3
8	Lubica	1	-	20 000	0,016	R3
9	Sulín (dva zosuvy)	1	2	30 000	0,212	R3
10	Dubovica	1	1	25 000	0,417	R4
11	Dlhé Stráže	-	9	20 000	0,073	R2
12	Skalité	-	2	30 000	0,5	R2
13	Olešná	-	2 + cesta	30 000	0,8	R2
14	Tisinec	-	1	20 000	0,0049	R2
15	Kladzany		3	35 000	3,236	R2
16	Jezersko (dva zosuvy)		3	20 000	0,66	R2
17	Richvald (dva zosuvy)		1 + cesta	20 000	0,0066	R2
18	Hervartov		1	20 000	0,008	R2
19	Žalobín		2	30 000	0,0436	R2
20	Matysová		2	30 000	0,069	R2
21	Milpoš		1	20 000	0,0036	R2
22	Červenica pri Sabinove		1	20 000	0,034	R2
23	Cigel'ka	cintorín	cesta	15 000	0,5172	R2
24	Miňovce		1	10 000	0,05	R2
Spolu 24 lokalít				645 000	42,2269	

Účelová kategorizácia – delenie svahových deformácií podľa spoločensko-ekonomickej významnosti (ohrozenie života a majetku) a podľa vyplývajúceho zosuvného rizika (stupnica odporúčaná EÚ Komisiou pre hodnotenie multirizika) na:

R1 – malá významnosť (okrajové sociálne, ekonomické a environmentálne škody)

R2 – stredná významnosť (malé poškodenie budov, infraštruktúry a životného prostredia, žiadne podstatné vplyvy na obyvateľstvo a funkčnosť budov)

R3 – vysoká významnosť (obavy o bezpečnosť obyvateľstva, možné poruchy funkčnosti stavieb a infraštruktúry, relevantné poškodenie životného prostredia)

R4 – veľmi vysoká významnosť (očakávané škody, vrátane obetí a zranení, vážne poškodenie budov a infraštruktúry, zničenie existujúceho stavu životného prostredia)

☐ – lokality, na ktorých bude sekcia geológie a prírodných zdrojov MŽP SR zabezpečovať sanáciu havarijných zosuvov s plánovaným vykonaním prác v priebehu roka 2011